

Puerto - Huis van Vrede is een dienst woonbegeleiding voor thuislozen. We richten ons tot wie ervoor kiest zelfstandig te wonen en vrijwillig hulp vraagt. De term 'thuislozen' dekt een grote lading, meestal gaat het om mensen waar veel factoren een hele problematiek vormen. De voornaamste doelstelling is hen de kans te geven om een thuis te vinden. Elke bewoner krijgt individuele begeleiding die vertrekt van maatzorg, een integrale aanpak waar de mens centraal staat.

Juli 2023

Begeleid wonen voor thuislozen

Puerto Huis van vrede

BESTE VRIENDEN VAN PUERTO,

"In de jaren '80 van de vorige eeuw was de Belgische sociale zekerheid een van de beste ter wereld – ook al bestond er toen armoede en rechteloosheid. Vandaag kunnen we dat niet meer zeggen. Uitkeringen zijn achterop gebleven ten opzichte van de algemene levensstandaard en kwetsbare groepen blijven in de marge zitten", schrijft Ides Nicaise, voorzitter van ATD Vierde Wereld Vlaanderen. "In het federaal regeerakkoord stond ook dat de sociale minima stap voor stap opgetrokken zouden worden tot aan de officiële armoedegrens. Men zou er niet in slagen om dat in één regeerperiode te realiseren, maar het groeipad was uitgezet. Tweeënhalf jaar later wordt het groeipad stopgezet." Zo blijft het leefloon bijvoorbeeld 20% lager dan de armoedegrens. Door de digitalisering en het (bijna) niet meer fysisch toegankelijk zijn van vele diensten is de 'non-take-up van rechten' toegenomen. Reserve of buffers zijn er dus zeker niet bij velen. Het is proberen zich vast te houden aan het wiebelende touw en hopen er niet af te vallen.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de tweejaarlijkse telling van de daklozen zo donker kleurde met de verschillende crisissen die er op in beukten: de gezondheidscrisis (corona), de opvangcrisis (door niet te anticiperen op de toch wel te voorziene stijging asielaanvragen), de economische crisis en energiecrisis (door de oorlog in Oekraïne). Niet dat iedereen daar slecht bij voer. Op het moment dat veel gezinnen wanhopig de stijgende energiefactuur zagen, maakten de vijf grote spelers op de energiemarkt liefst 170 miljard winst – zo konden ze hun aandeelhouders gelukkig maken – en zegt de regering dat men wel verplicht is het beloofde groeipad stil te leggen.

Je voelde het aan en zag het ook wat in het straatbeeld maar je schrikt (en vloekt) toch als je de gevreesde cijfers ziet verschijnen: van november 2020 tot november 2022 steeg het aantal getelde daklozen van 5.313 naar 7.134! Dat het in het straatbeeld niet nog meer te zien was, komt door het positieve feit dat de Brusselse regering een tandje bij stak in het Housing First-model. Dit model biedt de dakloze zo vlug als het kan en bijna onvoorwaardelijk een woonst aan, waardoor de begeleiding veel meer kans maakt vruchten te kunnen dragen.

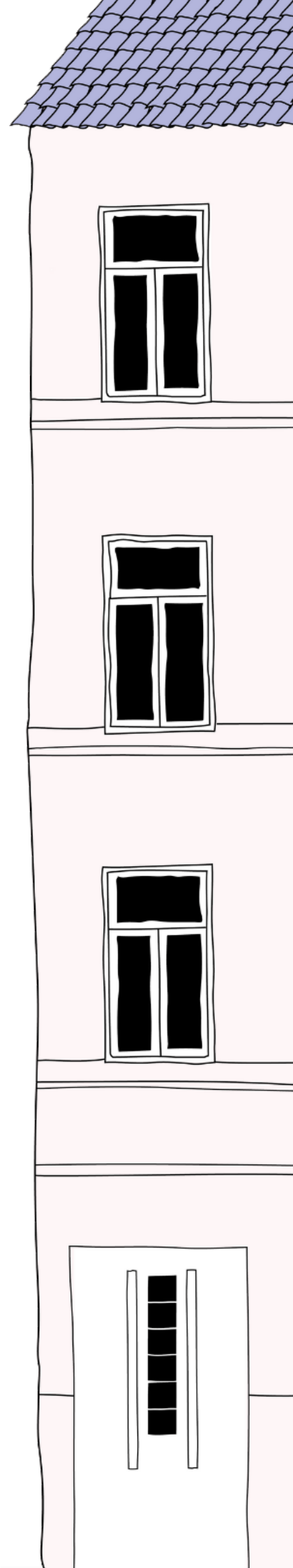
De bevoegde minister kan niet anders dan de toestand 'zorgwekkend' noemen en dan vooral door de toename van het aantal daklozen in noodopvang voorzieningen en projecten van tijdelijke bewoning of bezetting. Het coördinerende Bruss'Help ontwikkelt nu met een comité van alle actoren een masterplan om dakloosheid te bestrijden. De minister wil dan zien hoe dit uit te voeren. Ondertussen worden er al meer middelen voorzien om extra woonsten voor de diensten Housing First en begeleid wonen te regelen. Ook ons Puerto kreeg een verhoging zodat we van 60 naar 80 begeleidingen konden gaan.

Oxfam schreef het in hun jaarverslag (die ze telkens juist voor de welstellenden in het mooie Davos samenkomen naar buiten brengen): zoals het nu bezig blijft, wordt het the survival of the richest – het overleven van de rijksten. Er moet aan de oorzaken gewerkt worden. De sociale zekerheid mag niet verder afgebroken worden maar moest juist weer steviger worden opgebouwd. Het kan toch niet dat een sociaal groeipad gestopt moet worden voor de niet-hebbenden, terwijl er een recordgroei is voor aandelen (en niet alleen energie-aandelen) voor de hebbenden. Kijk maar naar Amazon en Cie, die een minimum aan belastingen betalen. Als dat wettelijk is, dan moeten de wetten veranderd worden. Alleen dan kan de spiraal weer omhoog gaan in plaats van meer mensen naar de diepte te sleuren.

En ja, ondertussen toch wat verlof, hopen we, ook voor de mensen van Puerto. Juist als het zo moeilijk gaat, kan het een stevige duw geven aan het zelfvertrouwen, wanneer men er ook eens uit mag zijn. Even proeven van wat het leven voor iedereen zou moeten kunnen zijn en zo veerkracht vinden om er samen verder aan te bouwen.

Dank als je dit eventueel ook een duwtje wil geven.

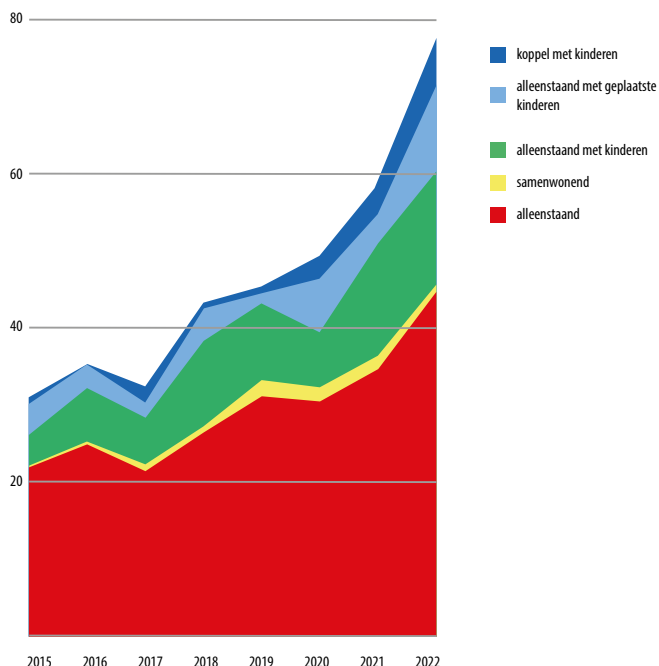
VREDE EN ALLE GOEDS,
Daniel Alliet, voorzitter

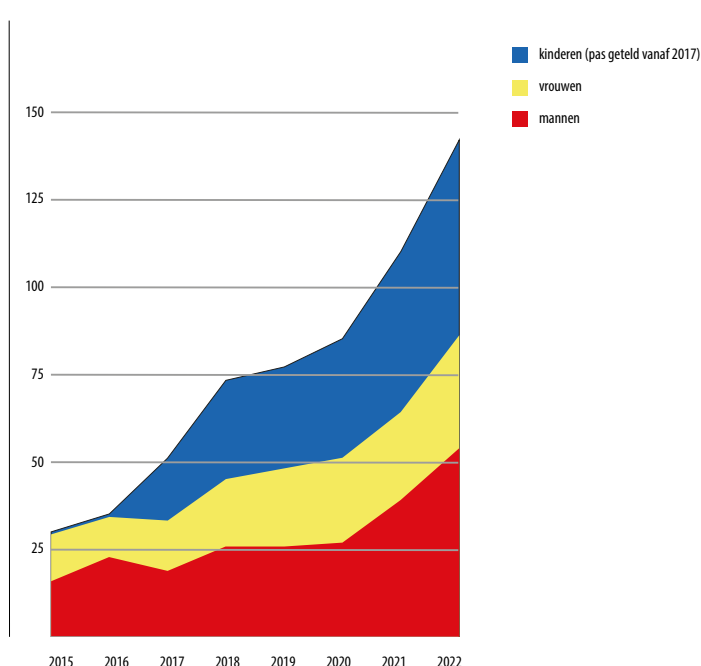
Puerto in cijfers: 2022

Evolutie begeleidingen (2015 – 2022)

AANTAL BEGELEIDINGEN (Huishoudens)

AANTAL BETROKKEN INDIVIDUEN

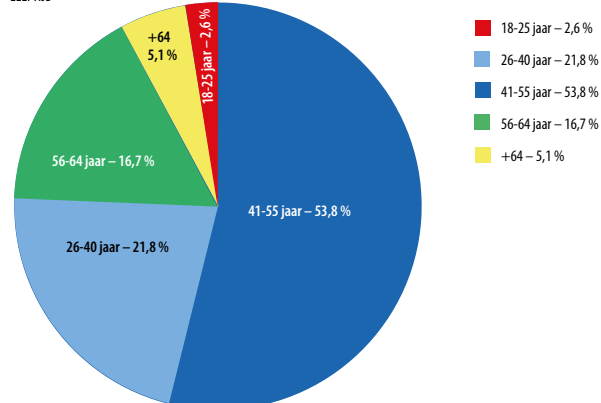
Van 25 begeleidingen in 2015, naar 78 in 2022 en dit enkel voor het deel van Huis van Vrede: dit toont de groei aan van de capaciteit van onze dienst, met de steun van de GGC. Onze zaal en onze kantoren kunnen dit

aantal zeker aan. Toen het CAW Brussel deze ruimtes met ons deelde, bereikten we ook een gelijkaardig aantal van 80 begeleidingen. In 2022 stellen deze 78 begeleidingen 86 volwassenen en 56 kinderen voor. Bij de

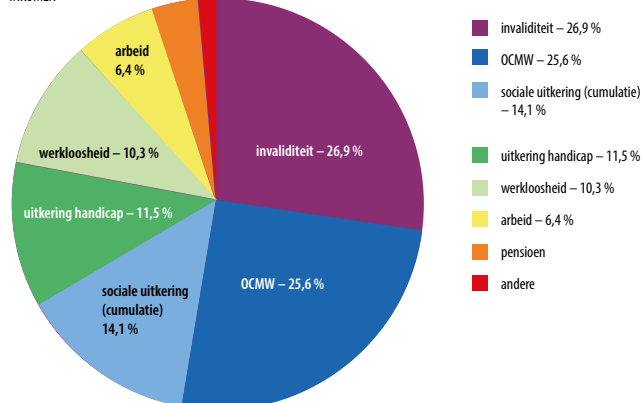
volwassenen tellen we 24 alleenstaande vrouwen met of zonder geplaatste kinderen, wat neerkomt op 31 % van de begeleidingen.

Volgende grafieken geven de leeftijd en het inkomen weer van het gezinshoofd van de verschillende begeleidingen in 2022.

LEEFTIJD

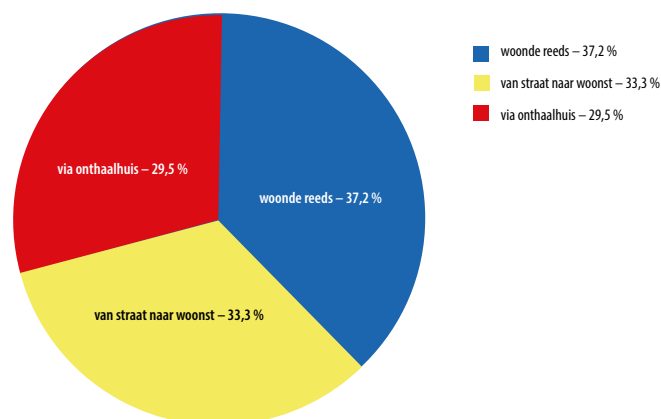

INKOMEN

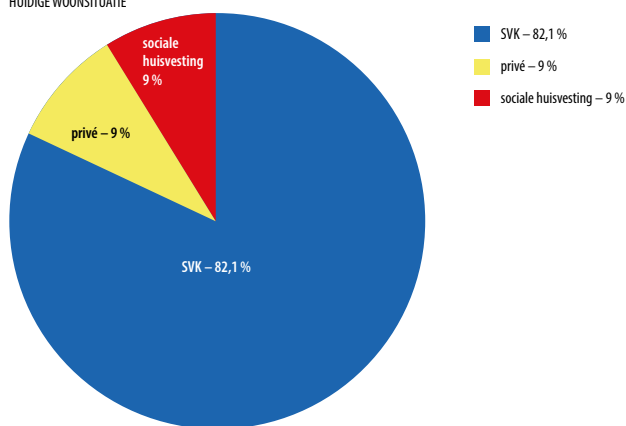
Huisvesting

VERBLIJFPLAATS BIJ AANVANG BEGELEIDING

In de loop der jaren heeft Huis van Vrede in nauwe samenwerking met vzw Diogenes heel veel ervaring en knowhow opgedaan in het rechtstreeks huisvesten van daklozen. De grafiek links toont de vorige verblijfplaats van onze huidige cliënten (2022) bij aanvang van hun begeleiding bij onze dienst. Bijna 63% van onze begeleidingen had geen woning op het moment van aanvraag. Volgens een nieuwe telling (november 2022) leven er op dit moment 7.134 daklozen of slecht gehuisveste personen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (<https://www.brusselhelp.org/index.php/fr/denombrements>).

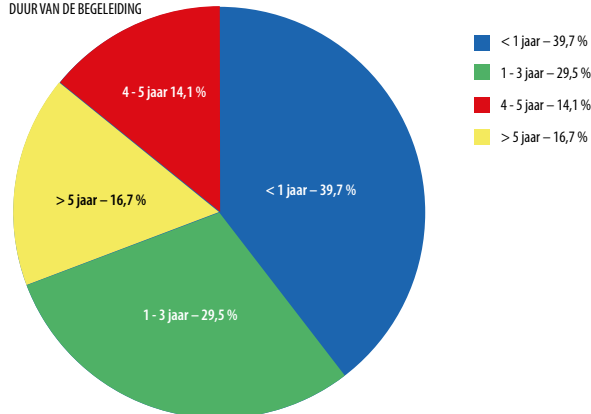
HUIDIGE WOONSITUATIE

Slechts zeven van de begeleide huishoudens wonen in een woning van de sociale huisvestingsmaatschappij, zeven huishoudens wonen op de privéwoningmarkt. De andere cliënten worden gehuisvest via een Sociaal Verhuurkantoor (SVK). Deze cijfers zijn een goede vertaling van de Brusselse woonproblematiek. Samenwerken met privé-eigenaars voor kwetsbare doelgroepen blijft een zeer grote uitdaging, maar wachten op een sociale woning kan ook meer dan tien jaar duren. Enkel een goede samenwerking met Sociale Verhuurkantoren laat ons toe om mensen te huisvesten op het ogenblik dat de nood er is.

Over de autonomie: mythe of maakbaar?

DUUR VAN DE BEGELEIDING

De begeleidingen in Huis van Vrede zijn gemiddeld van lange duur. Omdat we bewust kiezen voor de thuislozendegroep en de problematieken die daarmee gepaard gaan, zijn de oplossingen voor de problemen niet eenvoudig en al zeker niet snel te verwezenlijken. De weg naar volledige autonomie is soms lang en voor sommigen is ze nooit volledig voltooid. We spreken van 'zo zelfstandig mogelijk'. Dankzij de nodige ondersteuning lukt het voor de cliënt om zelfstandig te (blijven) wonen.

Een van de problematieken die tijd vraagt om gestabiliseerd (en in mindere mate opgelost) te worden, is de verslavingsproblematiek. Maar liefst 40 cliënten (51%) van Huis van Vrede hebben een verslavingsproblematiek. Ook persoonlijkheidsstoornissen en/of een vermoeden van handicap kenmerken het doelpubliek. Deze feiten verklaren waarom de meeste begeleidingen van lange adem (zullen) zijn.

Vrijwilligers in de kijker

Sinds enkele jaren hebben wij een vaste groep van heel fijne vrijwilligers die tijdens hun vrije tijd hun steentje bijdragen aan onze organisatie. De vrijwilligers van Puerto zorgen elke maandag voor een lekkere lunch, organiseren op woensdag gezelschapsspelletjes, voorzien ons tijdens de permanentie van een lekkere tas koffie, gaan met leden op bepaalde démarches, ze bieden ons hulp in het dagelijks reilen en zeilen, gaan mee met ons op vakantie om ons te voorzien van heerlijke maaltijden én verwenmomentjes, enzovoort, enzovoort!

Kortom, dit team van vrijwilligers is onmisbaar voor onze organisatie en met De Week van de Vrijwilliger hebben we ze in de kijker gezet met een lunch voor de vrijwilligers: enkele weken voordien hadden we met onze leden mooie cadeautjes geknutseld, dansjes geleerd en op maandag 6 maart hebben we hen uitgenodigd om er een klein bedankingsfeestje van te maken. **DIKKE MERCI AAN ALLE VRIJWILLIGERS!** WE HOPEN OM NOG VELE JAREN MET JULLIE SAMEN TE KUNNEN WERKEN!

Wil je als vrijwilliger bij ons aan de slag of wil je op een andere manier bijdragen? Neem gerust contact op via secretariaat@huisvanvrede.be

UITGELICHT - AMBULANTE PSYCHIATRISCHE HULP?

In het jaarverslag van 2020 schreven we dat 39 % van onze cliënten worstelden met psychische kwetsbaarheid. In 2022 is dit procent gestegen naar 55 wat neerkomt op 43 van de 78 begeleidingen. 72 % (31 cliënten) werd hiervoor op een of andere manier opgevolgd: via psychische begeleiding, mobiele teams, medicatie, hospitalisaties of andere ondersteuning van gespecialiseerde externe organisaties of experts.

Soms evolueert de gezochte hulp naar solide ondersteuning en een uitgebouwd netwerk, maar evengoed vindt de psychologische bijstand met grote tussenpozen plaats. Tijdens mentale crisissituaties wordt er vaak beroep gedaan op externe diensten, maar daarom vloeit dit niet vanzelfsprekend over naar duurzame 'oplossingen', zowel voor de cliënt als voor de hulpverlener. De moeilijkheden die we tegenkomen in de zoektocht naar langdurige psychologische bijstand, verklaren ook deels waarom de rest van de 43 begeleidingen met psychische kwetsbaarheid helemaal niet in behandeling is.

Een van de voornaamste uitdagingen in de zoektocht naar psychische hulp is zorgweigeren van de cliënt zelf. De stap zetten tot ziekte-inzicht en vervolgens tot het toelaten van hulp is vaak een weg van lange adem. Bij uitdrukkelijke zorgweigeren schuilt natuurlijk het gevaar dat een lange periode zonder consistente psychologische ondersteuning - al dan

niet via therapie, medicatie, een uitgebouwd netwerk o.a. - het mentaal welzijn van de cliënt verder ondergraaft. Deze toestand opent wederom de weg naar zwaar alarmerende mentale crisissen. Dit is zeker een risico voor een segment van onze doelgroep, namelijk thuislozen met meervoudige trauma's uit het verleden.

Daarenboven kunnen hulpverleners in zo'n situatie andere belemmeringen ondervinden, zoals zorgweigeren of -terugtrekking van de externe organisaties waarbij ondersteuning wordt gezocht. Dit om allerlei redenen: de organisaties zijn overbevraagd (wanneer men bereid is zich te laten helpen, botst men op ellenlange wachtlijsten), de cliënt heeft een multiproblematiek (bv. ook een verslavings- en/of agressieproblematiek), het statuut van de mentale problemen valt niet onder de bevoegdheid, de cliënt valt territoriaal niet onder hun jurisdictie, de situatie is te acuut of juist niet urgent genoeg, er is een zorgvraag van de cliënt nodig of er is juist een vereiste tot hulpweigeren, de werksituatie is te onveilig, de externe instanties zien zelf geen oplossingen meer enz.

Tevens is een gedwongen opname zelden een antwoord op de zorgen van de hulpverlener aangezien de vereisten hiervoor zeer streng zijn. Hoe dan ook doen we hier niet graag beroep op. Het is iets zeer ingrijpend voor de cliënt en zet de vertrouwensband op spel. De mogelijkheid bestaat dat, als het op niets uitdraait, we nog verder van huis zijn.

Deze obstakels maken het moeilijk gepaste antwoorden in te beelden, wanneer de begeleiding alle hulp weigert en hij of zij daardoor een gevaar voor zichzelf vormt. Het resultaat is dat we als maatschappelijk werkers 'begeleid wonen' de enige ogen worden in situaties die de bevoegdheden en competenties van onze

dienst ver overschrijden. Externe organisaties lijken daarentegen het vertrouwen te hebben dat de cliënten niet volledig aan hun lot zullen worden overgelaten, want ze blijven in contact met één partij, de sociaal assistent. Het gevolg is dat het gevoel van onmacht en eenzaamheid enkel groter wordt, terwijl de begeleider op externe hulp had gerekend. Zodoende wordt de vraag van verantwoordelijkheid op scherp gesteld en begint voor de hulpverlener de hulpverleningsrelatie mentaal zwaar te wegen. Het team probeert dat zo goed mogelijk op te vangen door indien nodig mee in de hulpverleningsrelatie te stappen.

We moeten erop wijzen dat overlegmomenten met bestaande organisaties in de geestelijke gezondheidszorg aantonen dat zij onze frustraties niet enkel erkennen maar ook delen. De beperkte middelen en mankracht waarmee ze hun werk moeten uitvoeren, zorgen ervoor dat ze niet anders dan kieskeurig in hun hulpverlening kunnen zijn. In een uitwisseling tussen verschillende diensten begeleid wonen kwamen dezelfde bekommernissen naar boven. Er heerst dus duidelijk een grote nood aan verdere investeringen in en structureringen van betere, ambulante psychologische ondersteuning van onze diensten, op maat van onze doelgroepen, zowel voor de cliënt als voor de hulpverlener.

(uit het jaarverslag van 2022)

Oproep tot giften

Ook in deze nieuwsbrief zouden we graag een warme oproep willen doen tot giften. Onder het motto 'alle beetjes helpen' willen we graag benadrukken dat we met elke gift heel dankbaar zijn. Het unieke aan onze woonbegeleidingsdienst is dat er naast individuele begeleiding ook heel veel belang wordt gehecht aan het groepsaspect (lunch op maandag, dagelijkse permanenties, activiteiten, de vakantie in de Ardennen...). Hierbij is onze ontmoetingszaal een grote troef en zouden we met jouw gift nog meer gezelligheid kunnen aanbieden!

Dit jaar gaan we ook weer op vakantie naar Buret. We gaan in een groot vakantiehuus gedurende drie dagen genieten van de mooie omgeving, de natuur, lekker eten, leuke activiteiten, mooie wandelingen en van elkaar, onze fijne Puerto-familie. Uw gift zou ons kunnen helpen om de kostprijs van de vakantie voor de leden democratisch te kunnen houden.

Hartelijk bedankt voor de bijdragen die reeds werden gedaan.

Wie graag zijn steentje bijdraagt, kan dat doen via een gift op het rekeningnummer van Huis van Vrede vzw: BE07 7350 1343 2666.

Puerto wenst u veel leesplezier!

Rosanne Claes, Geneviève De Bruyn,
Edith Ferdinand, Christine Frieden,
Julie Hubeny, Marie-Alice Janssens,
Joy Van de Wielle, Jennifer Vlieghe en
Alexandra Willems.

Deze nieuwsbrief is een halfjaarlijkse uitgave van Huis van Vrede vzw, Varkensmarkt 23 te 1000 Brussel.
Tel: 02 455 17 95 – e-mail: puerto@huisvanvrede.be.

Dankzij Al Kopie

Onze nieuwsbrieven worden mogelijk gemaakt dankzij Al Kopie, Brusselsesteenweg 90, 1850 Grimbergen – tel: 02 270 53 01 – e-mail: al.kopie@telenet.be.